

[Ministeren for handel, industri og søfart.] ringen, men under forudsætning af at margarinen stadig er rationeret, vil blive 95 000—100 000 t om året, medens forbruget i tilfælde af fuldstændig ophævelse af begge rationeringer ville blive ca. 110 000 t. Til sammenligning tjener, at førkrigsforbruget, forhøjet i forhold til befolkningstilvæksten, udgør 125 000 t. Det skøn, som margarineindustrien har offentliggjort i går, afviger i virkeligheden ikke væsentligt fra, hvad jeg her har sagt. Margarineindustrien angiver noget videre rammer for skønnene over valutatabet, både opad og nedad, men som sagt, der er i realiteten ingen uoverensstemmelser af betydning imellem skønnet fra den side og det skøn, jeg her har stillet op, og som jeg tidligere har fremført.

Naturligvis kan man anføre den betragtning, hvad også det ærede medlem hr. Oluf Pedersen gjorde, at et forøget forbrug af smør og margarine på hjemmemarkedet vil have til følge, at forbrugerne har færre penge til indkøb af andre varer, således at der alligevel ikke indtræder et valutatab af den skønnede størrelse. Et sådant argument kan naturligvis ikke ganske afvises, men der er al grund til at tro, at den forbrugsnedgang, som muligvis vil indtræde på andre felter, kun vil medføre forholdsvis beskedne valuta-besparelser. Man kan f. eks. tænke sig, at frigivelsen af smør og margarine ville medføre en nedgang i forbruget af forskelligt såsom bagværk, kager, wienerbrød o. s. v. En sådan omlægning af forbrugervanerne vil imidlertid næppe medføre nogen valuta-besparelse af stor betydning. Det samme vil gælde, hvis forbrugsnedgangen falder på områder som cigaretter, biografbesøg o. lign., altsammen ting, der i modsætning til smør og margarine kun indeholder en meget beskedne kvote af fremmed valuta.

Som jeg før sagde, kan skønnet over, hvad der vil ske, hvis smørrationeringen og eventuelt tillige margarinationeringen blev ophævet, naturligvis diskuteres, men en ting er givet, nemlig at en sådan ophævelse ville medføre en meget betydelig forringelse af landets valutastilling. I en situation som den nuværende, hvor det fra alle sider erkendes, at udviklingen på dette felt er yderst alvorlig, og hvor man derfor må søge at anvende alle egnede midler til at rette op på valutastillingen, vil det efter regeringens op-

fattelse ikke blot ikke være forsvarligt at skride til en ophævelse af smørrationeringen, men — og jeg gentager en tidligere fremsat udtalelse — være direkte uforsvarligt at gøre det. Jeg kan ikke anbefale det, og jeg kan heller ikke medvirke dertil. Jeg har i det udvalg, som — det siger jeg til trods for at jeg risikerer, at det ærede medlem hr. Anker Lau igen bliver vred på mig; men jeg er nødt til at sige det —, jeg har i det udvalg, der er nedsat om vareforsyningsanliggenderne, foreslået en ordning med valgfrihed mellem smør og margarine; jeg har nævnt det også tidligere her i salen og sagt, at det var en fremgangsmåde, der var anvendelig i øjeblikket, selvom det i sig selv var et skridt i den forkerte retning. Jeg anser det for at være det, der er forsvarligt, og jeg må, når det ærede medlem har stillet en forespørgsel til mig, om jeg agter at tage skridt til en ophævelse af smørrationeringen, svare ham med et nej, ligesom jeg meget må advare imod, at tinget vedtager en beslutning om noget sådant.

Forespørgeren (Oluf Pedersen): Jeg må naturligvis beklage den højtærede ministers svar.

Når ministeren nu bruger sine tal, og for så vidt med rette kan bruge dem, er der grund til at gøre opmærksom på, at på disse områder kan tal komme til at virke fuldkommen misvisende. Jeg ser, at det i betænkningen fra folketingsudvalget angående valutalovent sidste år oplyses, at afskaffelsen af en række rationeringer ville betyde et tab på et par hundrede millioner kroner. Jeg bestrider ikke, at disse tal er regnet rigtigt ud, men jeg er helt sikker på, at de er splittergale, for grundlaget er slet ikke i orden. Man taler f. eks. om, hvor megen valuta man ville sætte til ved ophævelse af sukkerrationeringen, men man glemmer i dette tilfælde, at sukkerrationeringens ophævelse ville betyde en bedre udnyttelse af bærfrugten og en nedgang i forbruget af industrisukker. Man kan regne ud, som man gjorde dengang, at ophævelsen af chokolade- og kakaorationeringen ville koste 37 mill. kr. Det så pænt ud, og der er ingen tvivl om, at det virkede ind på tingets medlemmer. Men hvad blev der oplyst for tingets medlemmer for et par dage siden fra chokoladebranchen: at fra april til august i år var forbruget af chokolade halveret. Det stod der. Ministeren ryster